

Me&JU

ETT MAGASIN FRÅN JÖNKÖPING UNIVERSITY

NUMMER 2 | 2015

» CAMPUS SYDOSTASIEN

I SAMARBETE MED SVENSKA FÖRETAG

ENTREPRENÖRSKAP OCH INNOVATION I ÖSTAFRIKA

OMVÅRDNAD: PROJEKT PÅ GÅNG I KINA

JÖNKÖPING UNIVERSITY

Utblick, inblick och framåtblick

Gott nytt år! Nu är det den här tiden igen.

Den här tiden då man inte fattar hur hösten kunde gå så fort. Då man funderar på vad man gjort det här året egentligen. Då man är lite förvirrad över vilket år man egentligen befinner sig i, eftersom man följer upp det ena året samtidigt som man jobbar med planering och strategier för det andra.

Man pustar ut och laddar om. Pausa gärna med vår tidning en stund.

I detta nummer av Me&JU gör vi bland annat en internationell utblick till några av Jönköping Universitys verksamheter utanför Sveriges gränser. Du kan lära dig mer om till exempel forskarutbildning i ekonomi och management i Östafrika, sjuksköterskeutbildning och forskning i Tianjin i Kina, utbildning och praktik i Sydostasien för våra ingenjörstudenter och Minor Field Studies i Mexiko. Jordan runt på bara några sidor.

En utblick för att få inblick helt enkelt.

Jönköping University är mer än vad som syns på campus. Det är också alla samarbeten och satsningar med studenter, partners, intressenter, alumner och vänner världen över. Det är alla vi tillsammans som bygger framtid och som är Jönköping University. We are JU, som vi brukar säga.

Hoppas att du får en bra start på 2016, och välkommen att hänga med oss på Jönköping Universitys resa även detta år.

Vilka ämnen vill du läsa om i Me&JU under 2016? Hör gärna av dig till mig.

Sofie Sääf
Redaktör
sofie.saaf@ju.se

12. Svensk förskola – en världskändis

18 Campus Sydostasien lockar företag och studenter.

23.

JSU Color Run till förmån för Cancerfonden.

JÖNKÖPING UNIVERSITY

Me&JU är Jönköping Universitys magasin som vänder sig till högskolans vänner, samarbetspartners och intressenter. Me&JU utkommer fyra gånger per år. Produceras vid Marknadsavdelningen, Jönköping University. **Ansvarig utgivare:** Helena Zar Wallin, vd Högskoleservice. **Redaktör:** Sofie Sääf. **ISSN:** 1104-3687. **Layout:** Sofie Lind. **Tryck:** Ark-tryckaren. **Upplaga:** 6500 ex. **Omslagsbild:** Doktorander i Östafrika. **Foto:** Lars Hartvigson. **Adress:** Jönköping University, Me & JU, Box 1026, 551 11 Jönköping. **E-post:** info@ju.se **Facebook:** facebook.com/jonkopinguni **Twitter och Instagram** @jonkopinguni **#WeAreJU News in English:** ju.se

16

Sjuksköterske-
utbildning vid Tianjin
Medical University.

Husqvarna Group trimmar
ingenjörstudenter i ny kurs.

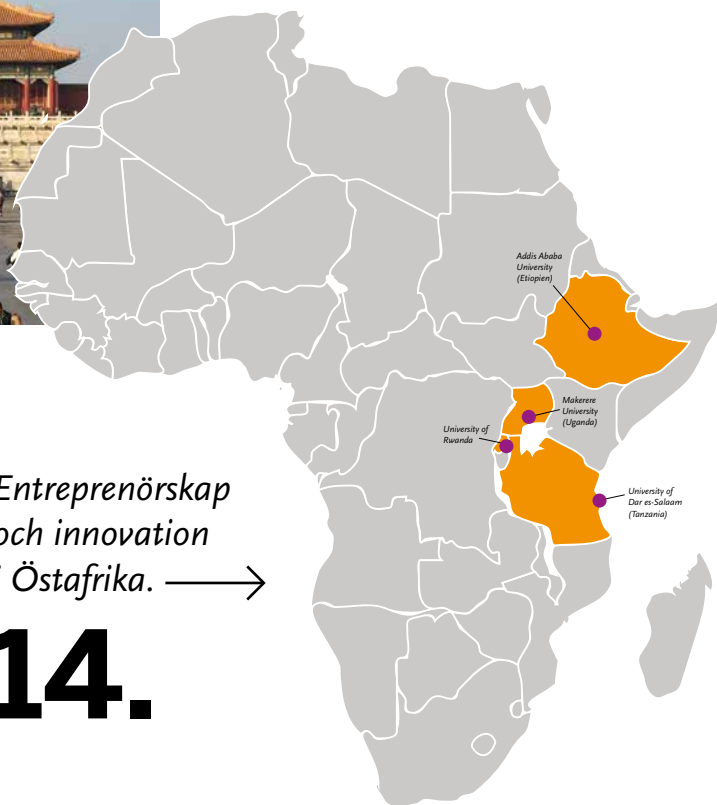
6

Skriv upp-
sats i ett
utvecklings-
land med
Minor Field
Studies.

Entreprenörskap
och innovation
i Östafrika. →

14.

Innehåll

4. **Notiser** / NIC / JU Solar Team i mål
5. **Notiser** / Toppbetyg i samverkan
6. **Brett samarbete i Tianjin** – sjuksköterske-
utbildning och forskning
10. **Världens bästa förskola** lockar studenter från
hela världen
12. **Entreprenörskap och innovation** – forskar-
utbildning i Östafrika
16. **Minor Field Studies** – uppsats som gör skillnad
18. **Unikt initiativ från JU:** Campus Sydostasien
lockar företag och studenter
20. **Husqvarna Group trimmar** ingenjörstudenter
i ny kurs
22. **Möt årets alumner från Tekniska Högskolan**
Carolina Weidby och Jesper Larsson
23. **Nytt från Jönköpings Studentkår**
24. **Notiser och nytt**
26. **Mindfulness** – vägen till hållbart åldrande
27. **Namn och nytt**
28. **Rektor har ordet**
29. **Aktuellt**
30. **Summary in English**
31. **Gästkrönikör** / Mats Ekholm, professor emeritus
vid Karlstads universitet

VÅR VISION

Vi bygger ett internationellt universitet i Jönköping. Vi attraherar väl kvalificerade, uppfinningsrika och företagsamma människor från hela världen. Vi bidrar till ett hållbart välstånd i regionen där vi verkar, och banar väg för kunskapsbaserad innovation och företagsamhet.

Li Andersson Yang, JU, höll en workshop om sociala medier.

NORDIC INTERCULTURAL COMMUNICATION CONFERENCE

En internationell konferens för att främja kommunikationen mellan olika kulturer

Den 22:a upplagan av den internationella konferensen NIC ägde rum i november. I år diskuterades ämnen som islamofobi, konflikt och kris samt den nya strömmen av flyktingar.

Över 60-tal forskare från bland annat Japan, USA, Beirut, Burundi, Tyskland, Sydafrika, Island, Libanon, Vitryssland, Nya Zeeland, Ghana, Danmark och Norge samlades på Jönköping University för att under tre dagar diskutera årets tema Education, Risk and Conflict.

Interkulturell kommunikation är mer aktuellt än någonsin och under konferensen diskuterades bland annat "Intercultural communication, conflict and crisis in Lebanon", "The new refugee wave and need for language training, communication skills and inclusion", "Exploring National Images and Stereotypes" och "A New Approach to the Study of Islamophobia and Islamophobic Hate Crimes".

Äntligen i mål!

50 timmar och 36 minuter. Den tiden tog det för JU Solar Team och solbilen Solbritt att göra det ingen annan svensk solbil klarat tidigare – att köra 3000 km rakt igenom Australien på enbart solenergi.

JU Solar Team vid målgången i Adelaide ↑

Solbritt kör om lastbil på vägen mot målgången →

Ju Solar Team har syns mycket under hösten. Det kanske inte är så konstigt med tanke på deras bedrift. Projektet att bygga en solbil till tävlingen World Solar Challenge har studenterna tagit sig an som en fristående kurs utöver sina övriga studier under drygt ett år. Tillsammans har de designat, utvecklat och byggt en solbil med målet att på minsta möjliga tid korsa Australien enbart med hjälp av solenergi. Och de lyckades!

– Känslan över att vi har klarat det är fortfarande helt obeskrivlig,

men vi är givetvis oerhört stolta, säger Philip Brobakken, Ju Solar Team.

Under tävlingen höll Solbritt en medelhastighet på närmare 65 km/h. Dagen för målgång gick det ännu fortare och medelhastigheten låg på dryga 80 km/h. Som femtonde lag rullade solbilen in i Adelaide.

– Det var en fantastisk känsla att gå i mål. JU Solar Team, Jönköping University och alla våra samarbetspartners har skrivit historia. Solbritt från Jönköping är den första svenska solbilen att korsa Australien på bara solenergi. Helt magiskt! säger Philip.

Förutsättningen för att nå nya insikter och utveckla ny kunskap är inspel från och samspel med omvärlden.

Toppbetyg till Jönköping University

när samverkan på svenska lärosäten utvärderas

Jönköping University är riktigt bra på att använda samarbete med andra partners som ett redskap för utveckling. Det visar resultatet när Vinnova, Sveriges innovationsmyndighet, utvärderar samverkan vid högskolor och universitet.

➔ – Vi är stolta över att Vinnova uppmärksammar våra forskares, lärares och övriga medarbetares förmåga, kompetens och stora engagemang för samverkan med det omgivande samhället, säger Lars Niklasson, prorektor vid Jönköping University med fokus mot forskning, extern samverkan och innovation.

Varje lärosäte som deltagit i utvärderingen har fått en av bedömningarna Väl framskriden samverkan (betyg 3), Utvecklad samverkan (betyg 2), eller Framväxande samverkan (betyg 1). Jönköping University fick högsta betyg.

– Hos oss finns framåtanda och kreativa människor och vi behöver samverka med privata och offentliga aktörer runt omkring oss för utveckling, innovation och tillväxt. Förutsättningen för att nå nya insikter och utveckla ny kunskap är inspel från och samspel med omvärlden.

Jönköping University har många nära samarbeten med näringsliv och offentlig sektor. De sker på flera olika nivåer i verksamheten, allt från studentprojekt och examensarbeten till långsiktiga forskningssamarbeten och medverkan i nätverk både internationellt och nationellt.

– Innovation för oss är inte bara nya uppfinningar. När vi säger innovation menar vi nyttiggörande, att den nya kunskap

och kompetens vi utvecklar kan komma till nytta för att förändra samhället och omvärlden. Och när vi säger kunskap och kompetens menar vi både resultat och människor, både nya insikter och kreativa individer.

– Betyget från Vinnova är ett bevis för att Jönköping University har en väl utvecklad samverkan med privat och offentlig sektor, men vi lutar oss inte tillbaka utan vi kommer att nyttja detta som en plattform för att fortsätta utveckla arenor för samarbeten och utbyten. Det finns väl inarbetat i våra strategier, säger Lars Niklasson.

Lars Niklasson Prorektor ➔

Foto: Patrik Sverberg

Under vistelsen i Kina hann forskarna med ett besök till Beijing och Den förbjudna staden.

TIANJIN

Tianjin är norra Kinas största hamnstad, beläget 14 mil från Beijing. Med cirka 16 miljoner invånare är Tianjin idag en av Kinas mest expansiva regioner.

OMVÅRDNAD I KINA:

BRETT SAMARBETE I TIANJIN

I oktober besökte Jan Mårtensson Kina och Tianjin Medical University för sjunde gången. Tillsammans med kollegor diskuterade han nuvarande och framtida studentutbyten, lärarutbyten och forskningssamarbeten.

TEXT: MARIA ARPE | FOTO: ANDERS BROSTRÖM

TIANJIN MEDICAL UNIVERSITY

> Hälsohögskolan har haft ett samarbete med Tianjin Medical University sedan 2011. Tianjin Medical University var det första medicinska universitetet som godkändes av kinesiska staten efter införandet av folkrepubliken Kina. Sjuksköterskeutbildningen infördes 1983 och var först i Kina med att ge kandidatexamen. Sedan 1993 ges även masterutbildning i omvårdnad.

Forskarskolan i omvårdnad startade 2008. Den första som disputerade, Xiao-Ying Zang, hade Jan Mårtensson som medförfattare på en av sina artiklar.

– Det skiljer väldigt mycket mellan hur det ser ut där och hur det ser ut här, och det är det som jag tycker är så intressant, berättar Jan Mårtensson.

Jan Mårtensson, professor i omvårdnad vid Hälsohögskolan, har hunnit landa efter höstens resa till Kina och Tianjin, där han tillbringade tre veckor tillsammans med kollegor. Några av de som var med var Annette Nygårdh, universitetslektor i omvårdnad, Anders Broström, professor i omvårdnad och Henrik Jansson, docent i Parodontologi och Oral Hälsovetenskap. Den här gången var det större fokus på forskning än vanligt och Jan Mårtensson är nöjd med resultatet.

– Omvårdnadsforskningen i Kina ligger långt efter. Sjuksköterskor värderas inte som forskare där på samma sätt som i Sverige och vi känner att vi vill och kan vara ett stöd i uppbyggnaden av den typen av forskning, säger han.

Förbjudna staden.

Forskningssamarbetet med Tianjin Medical University har pågått en tid och sedan lite drygt ett år är tre av lärarna på sjuksköterskeprogrammet i Tianjin inskrivna som doktorander vid Hälsohögskolan med Jan Mårtensson som huvudhandledare. Lan Wang, Lu Qi och Nan Jiang forskar om kronisk obstruktiv lungsjukdom (kol), stroke och cancer och beräknas disputerar någon gång 2018 eller 2019.

SÖMNAPNÉ BLAND KINESER

Under resan fick deltagande forskare möjlighet att diskutera framtida forskningssamarbeten.

Anders Broström är ansvarig för ett av de samarbeten som beräknas sätta igång under 2016. Det handlar om obstruktiv sömnapné. Tanken är att kartlägga hur stort problemet är i en kinesisk kontext bland personer med högt blodtryck.

” I Kina tar närstående ett mycket större ansvar för att hjälpa till med vården, även då patienten är inlagd på sjukhus.

En annan studie som planeras är att titta på kinesiska sjuksköterskors attityder till närståendes involvering i vården.

– I Kina tar närstående ett mycket större ansvar för att hjälpa till med vården, även då patienten är inlagd på sjukhus, bland annat gällande personlig hygien och mat. Vården i Kina kan vara ganska dyr och vid missnöje med vården är det inte ovanligt med konflikter och ibland även våldsamheter, vilket personalen upplever som mycket obehagligt. Därför vill vi jämföra vilka attityder sjuksköterskor har i Sverige och Kina till att involvera närstående i vården, berättar Jan Mårtensson.

UTVECKLA SAMARBETET OM UTBILDNING

Tianjin Medical University har haft lärarutbyte med Hälsohögskolan sedan 2012 och sedan 2014 har fyra studenter från sjuksköterskeprogrammet besökt Tianjin Medical University för en utbytestermin. Under varen 2016 kommer ytterligare två studenter befinna sig där för två kurser inom programmet samt praktik på ett sjukhus i staden.

Det finns flera skillnader mellan utbildningen i Sverige och utbildningen i Kina.

– I Kina är det större fokus på föreläsningar och tentamen på kurslitteraturen. Här i Sverige bygger vi utbildningen mycket mer på reflektion och kritiskt tänkande. Studenterna som kommer hit blir till en början lite förskräckta över att det är tänkt att de får uppgifter där de kritiskt ska granska något eller komma med förslag till förändringar. De är inte vana vid det, men efter ett tag så brukar de uppskatta det, förklarar Jan Mårtensson.

Lärarna måste även de anpassa sin undervisning till var de är någonstans. De metoder som används för att undervisa på sjuksköterskeprogrammet i Sverige fungerar inte alltid bra att använda i Kina. Så både metoder och innehåll måste anpassas.

– Det är viktigt att vi kompletterar deras undervisning och vice versa. Att man inte står och föreläser om samma sak som den egna läraren kunde ha gjort, utan att det ska tillföra något och vara till nytta i den aktuella kursen. Nu har en gästlärare från Kina till exempel haft en föreläsning om traditionell kinesisk

medicin som komplementär metod här i Jönköping, berättar Jan Mårtensson.

FRAMTIDA SAMARBETE MED TANDHYGIENISTUTBILDNINGEN

Med på besöket under oktober fanns även Henrik Jansson som fick en guidad rundvandring på tandläkarhögskolan.

– Utbildningen är utformad på samma sätt som i Sverige. Men en stor skillnad är att det är betydligt fler människor på betydligt mindre yta. Jag slogs av att tekniken var mycket modern, men jämfört med svenska förhållanden var basal hygien och lokalvård nästintill frånvarande, säger Henrik Jansson.

Henrik Jansson fick möjlighet att berätta om tandhygienistutbildningen i Jönköping och erbjöd att Hälsohögskolan kunde hjälpa till i uppstarten av en tandhygienistutbildning där.

BESÖK PÅ SVENSKA AMBASSADEN

Lärarna och forskarna från Hälsohögskolan bjöds även in av Svenska ambassaden för att berätta mer om samarbetet mellan Hälsohögskolan och Tianjin Medical University.

Jan Mårtensson, Anna Strömberg, Anton Irekvist, Anders Broström, Annette Nygårdh, Gabriella Augustsson, Anne-Marie Hagström Hirschberg

Jan Mårtensson, som är en duktig pingisspelare och ska delta i veteran-VM i vår, fick även möjlighet att spela pingis i parkerna i Peking.

VÄRLDENS BÄSTA FÖRSKOLA

– INTERNATIONELL UTBILDNING OM DEN SVENSKA MODELLEN

Sverige har världens bästa förskola! Jönköping University blir först med att erbjuda ett masterprogram baserat på den svenska modellen. Hösten 2016 drar EDUCARE igång, under ledning av amerikanska forskaren Robert Lecusay. TEXT: AMELIE BERGMAN | FOTO: PATRIK SVEDBERG

Svenska föräldrar som råkar säga att de lämnar sitt barn på "dagis" brukar tämligen omgående få en tillrättavisning av personalen. Det heter inte dagis. Det heter förskola! Och förskolans medarbetare är förskollärare, inte dagisfröknar. Svenska förskollärare är stolta över sitt jobb – och de är det med rätta.

– Sverige är världsledande inom barns tidiga lärande. Ingen annanstans har man så framgångsrikt lyckats kombinera barnomsorg med utbildning. I svenska förskolor uppmuntras barnens upptäckarglädje och utveckling genom ett informellt lärande där barnen frivilligt tillägnar sig nya kunskaper. Det är det absolut bästa sättet att lära, förklarar Robert Lecusay:

– I Sverige har alla barn – och det är också unikt – möjlighet att gå i förskolan.

I dag går cirka 95 procent av de svenska barnen mellan tre och sex år i förskola. Här

möts de på sina egna villkor av högskoleutbildade förskollärare (3,5 år) som arbetar utifrån målsättningarna i Skolverkets läroplan för förskolan. EDUCARE – "education & care" – är namnet på den svenska modellen som implementerades redan i början av 1970-talet.

INTE BARA VÅRDA

Men det som vi svenskar tar för självklart, och sällan reflekterar över, är ingalunda givet i andra delar av världen.

– I många länder är barnomsorg just barnomsorg. Inget mer. Man lämnar sitt barn för att bli omhändertaget men det finns inga pedagogiska ambitioner. Det räcker med att jag tittar på mitt eget hemland, USA. Just därför är Sveriges framgångar inom området så intressanta", säger Robert som nu har lämnat University of

California i San Diego för att bygga upp det nya masterprogrammet vid Högskolan för lärande och kommunikation. Tillsammans med docent Monica Nilsson har han utformat ett program där studenterna får kombinera föreläsningar och studier med praktik i svenska förskolor.

Masterprogrammet genomförs på engelska och är tänkt att attrahera internationella och svenska studenter med ambitionen att leda, utbilda eller forska inom området. Programmet startar hösten 2016 och det internationella intresset är stort.

– Vi har redan etablerat ett utbyte med Brooklyn College i New York och har även fått signaler från Finland, Japan och Kanada. EDUCARE blir det första programmet i sitt slag i världen. Vi hoppas självklart att det ska bidra till ett ökat internationellt intresse för Jönköping University. Det ska bli mycket

I den nya masterutbildningen med fokus på den svenska förskolan får studenterna kombinera föreläsningar och studier med praktik i förskolor. Målgruppen är internationella och svenska studenter med ambitionen att leda, utbilda eller forska inom området.

spännande att se hur den svenska modellen tas emot och kan implementeras i andra delar av världen.

UNIK MÖJLIGHET

Att den svenska förskolan är bäst i världen har vi faktiskt papper på. När Sverige gran-

” EDUCARE blir det första programmet i sitt slag i världen. Vi hoppas självklart att det ska bidra till ett ökat internationellt intresse för Jönköping University.

skades av OECD 1999 konstaterade rapporten att den svenska förskolan höll högsta kvalitet – och att den inom ett flertal områden också var bäst.

Det är även anledningen till att Robert Lecusay har valt att lämna soliga Kalifornien och flytta med familjen till Jönköping.

– Jag och Monica Nilsson har haft ett kollegialt utbyte i tio års tid och när jag fick frågan tvekade jag inte en sekund. För den som forskar kring barns tidiga lärande är det en unik chans att få jobba med en EDUCARE-utbildning på plats här i Sverige.

Robert har doktorerat i kommunikations- och kognitionsvetenskap och det var intresset för sambandet mellan kognition och kultur som först väckte hans intresse för tidigt lärande.

– Från början var jag inte alls inställd på att jobba med barn. Men så gjorde jag en

kognitiv studie där barn deltog – och det var en sådan upplevelse. Barn som leker, interagerar och utforskar är mänsklig intelligens när den är som bäst. Det är lärande i dess renaste form. Jag föll direkt!

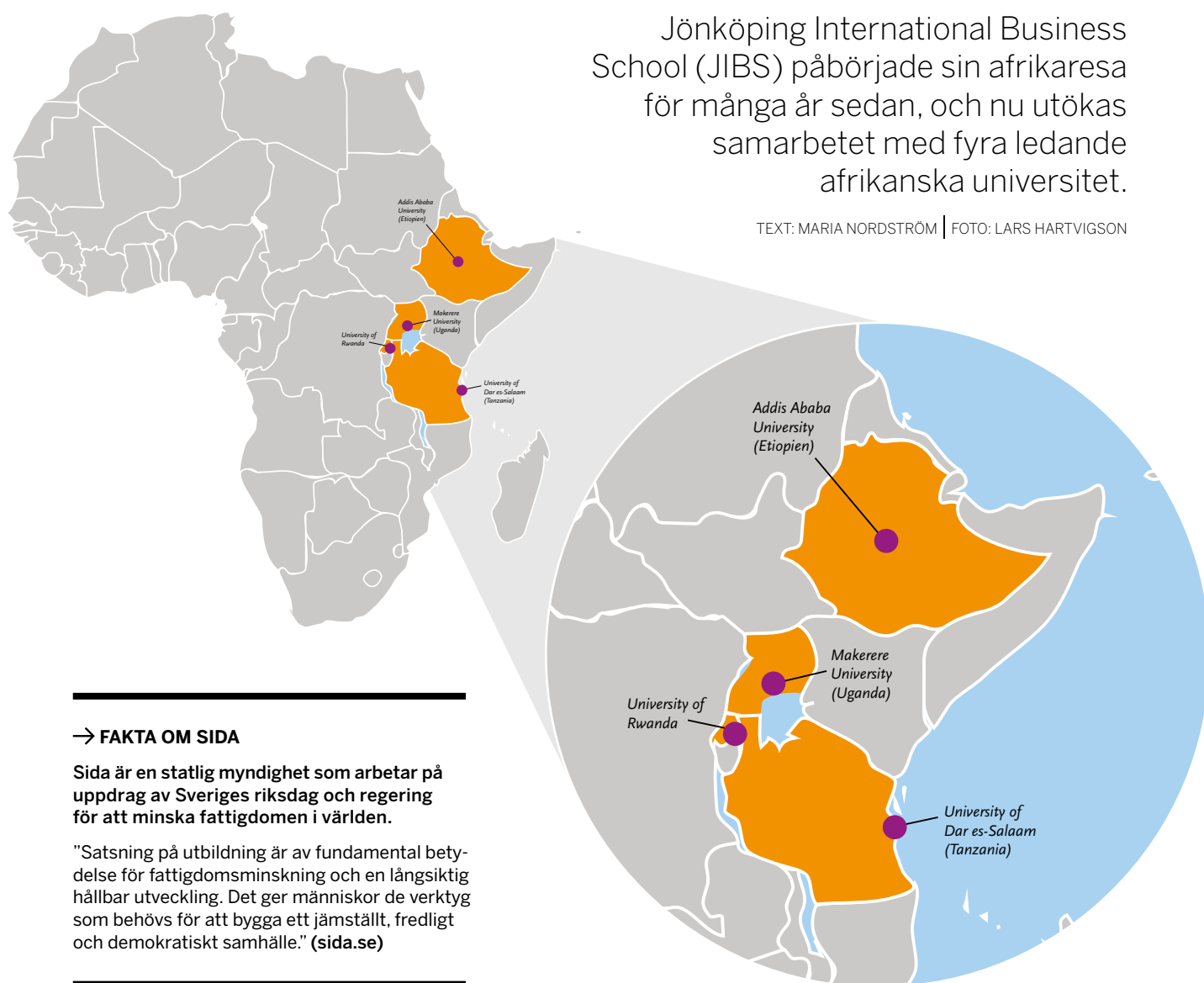
ROBERT LECUSAY
Forskare

› Robert Lecusay har doktorerat i kommunikations- och kognitionsvetenskap och har tidigare arbetat vid University of California i San Diego.

Entreprenörskap och innovation i Östafrika

Jönköping International Business School (JIBS) påbörjade sin afrikaresa för många år sedan, och nu utökas samarbetet med fyra ledande afrikanska universitet.

TEXT: MARIA NORDSTRÖM | FOTO: LARS HARTVIGSON

→ FAKTA OM SIDA

Sida är en statlig myndighet som arbetar på uppdrag av Sveriges riksdag och regering för att minska fattigdomen i världen.

”Satsning på utbildning är av fundamental betydelse för fattigdomsminskning och en långsiktig hållbar utveckling. Det ger människor de verktyg som behövs för att bygga ett jämställt, fredligt och demokratiskt samhälle.” (sida.se)

Den allra senaste i raden av kontakter som JIBS och JU etablerat i Afrika är med Faculty of Economics vid Eduardo Mondlane University i Maputo, Mocambique.

Det började med en doktorandutbildning, och det var i sig inget nytt. Många svenska lärosäten har sedan länge utbildat doktorander från utvecklingsländer. Men eftersom doktoranderna byggde upp nätverk i utbildningslandet var det få som återvände hem, och hemlandet fick inte ta del av deras nya kompetens.

I ett nyskapande samarbete med Addis Abbaba University och med stöd från Sida, började JIBS år 2011 att utveckla ett doktorandprogram på plats i Etiopien för att utbilda doktorander inom nationalekonomi och management. År 2013 startades ett liknande projekt på University of Rwanda, där man också satsade på en masterutbildning.

Med dessa två projekt i ryggen, och med erfarenheter från att försöka bygga upp liknande utbildningar i Tanzania och Uganda, upptäckte man från JIBS sida att det fanns många likheter mellan länderna

när det gällde förutsättningar, utmaningar och möjligheter. Länderna tillhör de snabbast växande ekonomierna i världen, men

” Man upptäckte från JIBS sida att det fanns många likheter mellan länderna när det gällde förutsättningar, utmaningar och möjligheter.”

bristen på kvalificerade universitetslärare och forskare har varit ett hinder på vägen mot tillväxt och fattigdomsbekämpning.

EN NY FORM AV SAMARBETE

Därför togs initiativet till en helt ny form av samarbete mellan JIBS och fyra afrikanska

lärosäten: College of Business and Economics vid University of Rwanda, College of Business and Economics vid Addis Ababa University, College of Business and Management Sciences vid Makerere University och University of Dar es-Salaam Business School.

Samarbetet kallas för EID, som står för Entrepreneurship and Innovation for Development, och inom programmet kommer de fem lärosätena inte bara att kunna skicka doktorander till varandra, de ska även samverka när det gäller spridning av forskningsresultat och utveckling av den privata sektorn.

KÄNSLOMÄSSIGT ÄGARSKAP

Det är många på JIBS som är involverade i afrikaprojektet på olika sätt. Under hösten och vintern har Lars Hartvigson, senior advisor på JIBS, haft huvudansvaret för att göra samarbetet mer konkret.

Mocambique har stora naturresurser och god tillväxt. Huvudstaden Maputo växer så det knakar.

” En av våra viktigaste uppgifter är att stärka forskningskulturen på de institutioner som vi samarbetar med.

Doktorandprogrammen behöver vara så lika varandra som möjligt, och inom EID handlar det också om att bestämma vem som gör vad. Allt beslutas i dialog med de afrikanska universiteten.

– Det är viktigt att förstärka framför allt ägarskapet hos alla parter, säger Lars. Det är viktigare än var pengarna kommer ifrån. JIBS tar ett stort ansvar nu i början men

kommer att släppa det efter hand.

Mohammed Seid, som är ansvarig för doktorandprogrammet i management på Addis Ababa University, håller med.

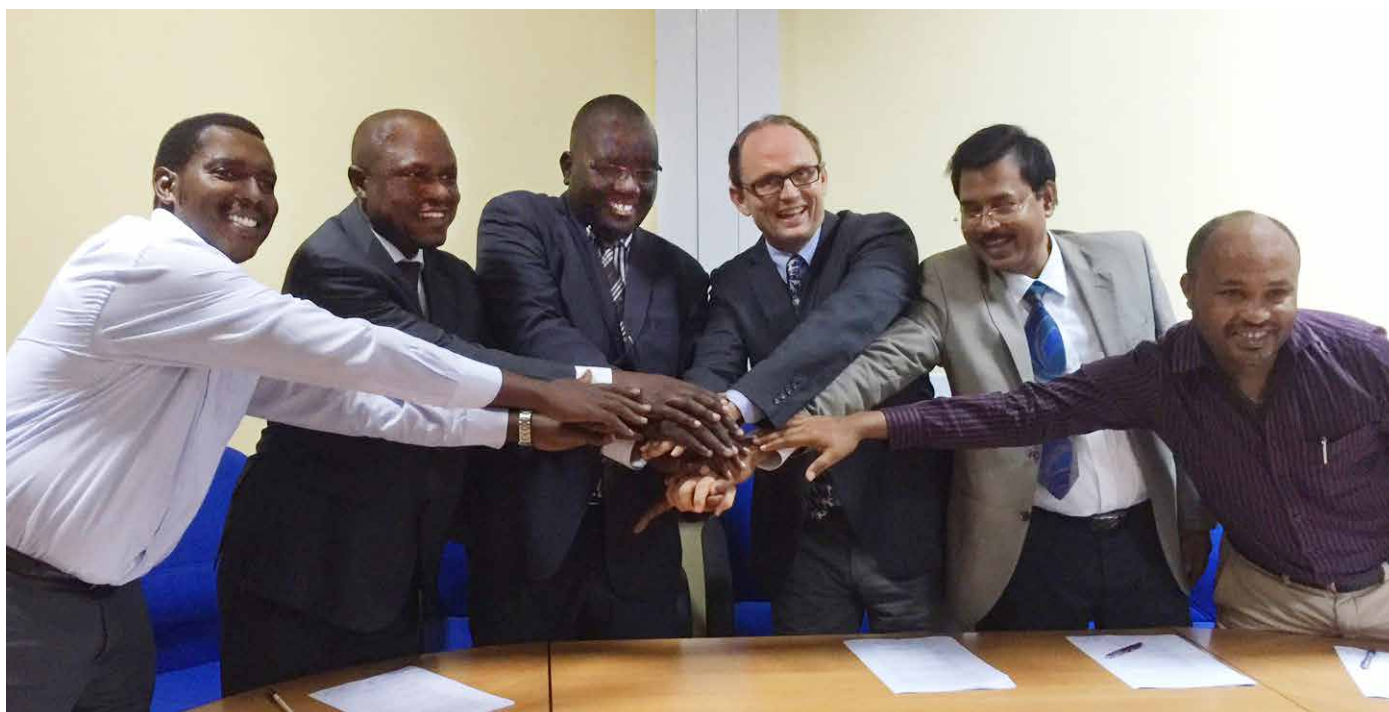
– Den finansiella aspekten är bara ett medel, det påverkar inte vår känsla av ägarskap. Doktorandprogrammen är våra, inte JIBS. Vi behöver bara komma överens om planerna, och det gör vi gemensamt.

Doktorandkurs på JIBS. De första doktoranderna från Addis Ababa disputerar i december 2015.

” JIBS har också förstått de kulturella skillnaderna och ser dem inte som en begränsning utan som en möjlighet. De gör inte något på egen hand utan allt görs med ömsesidig respekt och förståelse.

Den 1 december mötte JIBS vd Johan Roos representanter för de fyra afrikanska universiteten i EID-projektet. Från vänster: Dr. Jehovanness Aikaeli, head of department of economics, UDSM, Tanzania; Dr. Eria Hisali, Principal, College of Business and Management Sciences, Makerere University, Uganda; Dr. Ulingeta Mbamba, dean, University of Dar Es Salaam Business School, Tanzania; Prof. Johan Roos, vd JIBS; Prof. Murty Koppaharti, acting principal, College of Business and Economics, University of Rwanda.

RECEPT PÅ FRAMGÅNG

– En av våra viktigaste uppgifter är att stärka forskningskulturen på de institutioner som vi samarbetar med, säger Lars. De har, av nödvändighet, blivit väldigt fokuserade på utbildning och det finns lite tid för forskning. Det mönstret måste brytas, för ett hållbart lärosäte måste forska.

Det är därför EID inte bara handlar om doktorandutbildning, utan också om forskning och att nå ut med forskningsresultat. JIBS stöttar bland annat med kunskap om hur man skriver och publicerar artiklar i vetenskapliga tidskrifter. Inom EID kommer man också att hålla internationella forskningskonferenser, ta emot företagsbesök och mycket mera.

– JIBS uthållighet har verkligen påverkat vår relation, säger Mohammed. De är fast beslutna att detta måste ske. De har också förstått de kulturella skillnaderna och ser dem inte som en begränsning utan som en möjlighet. De gör inte något på egen hand utan allt görs med ömsesidig respekt och förståelse.

Lars Hartvigson i samtal med doktor Mohammed Seid från Addis Ababa University

Minor Field Studies – uppsats som gör skillnad

Examensarbete och uppsats. Ord som kan få många studenter att känna sig stressade och i avsaknad av motivation. Men det finns fler sätt att skriva en uppsats än att stänga in sig med energidryck i ett grupprum på campus under några veckor. Ett av dem är att göra sin studie på plats i ett utvecklingsland.

TEXT: MARIE EINEMO | FOTO: JOHANNES NORBERG, CAROLINE JANSSON

Minor Field Studies, MFS, är ett stipendieprogram som riktar sig till studenter som vill skriva sin kandidat-, magister- eller masteruppsats i ett utvecklingsland med fokus på landets ekonomiska, sociala, politiska, kulturella eller kunskapsmässiga utveckling.

Varje år delar Universitets- och högskolerådet (UHR) ut stipendiemedel till universitet och högskolor i Sverige som ansökt om stipendiet. Studenter vid läro-

sätena söker sedan de tilldelade stipendierna och beviljas, om de har tur, ett stipendium på 27 000 kronor. Pengarna ska täcka så stor del av resan och omkostnader under resetiden som möjligt.

–MFS-studenter som varit ute i fält medverkar när vi håller informationsmöten och berättar om programmet. Betydelsen av att tillvarata hemkomna MFS-studenters erfarenheter kan inte nog uppmuntras. Det ger intresserade JU studenter ytterligare

möjlighet att utveckla en förståelse för internationella förhållanden, säger Marie Fullsta, kontaktperson för MFS, Jönköping University.

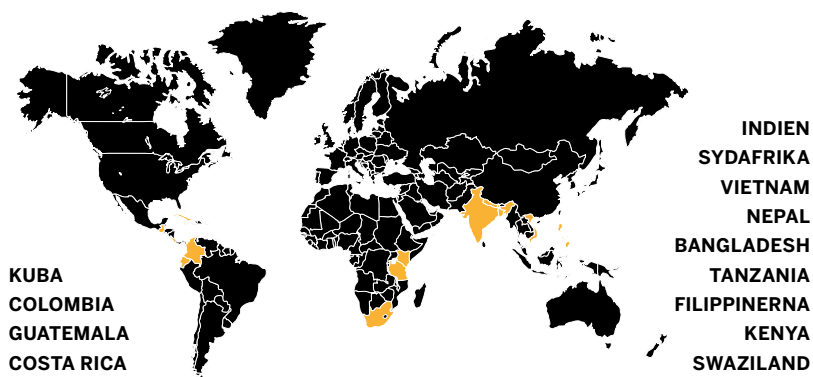
2015 fick JU totalt 24 MFS-stipendier att dela ut. 16 av dem var märkta för Hälsohögskolans studenter. Tekniska högskolan och Högskolan för lärande och kommunikation tilldelades 4 vardera. Ansökan inför 2016 års omgång är precis inlämnad och i år söker även Jönköping International Business School medel.

” Vi ligger i framkant när det gäller antal stipendier som tilldelas från UHR

För studenterna som söker MFS väntar en tid av många intryck. När resan är bokad, förberedelsekursen gjord och väskorna packade bär det av till det land där de ska samlas material och skriva en del av uppsatsen under minst åtta veckor. På plats i landet har studenterna ofta kontakt med ett företag eller organisation där de kan göra sin studie och samtidigt få en väg in i landets kultur. Uppsatsen skrivs på engelska eller värdlandets språk för att kunna komma till så stor nytta som möjligt.

– MFS-programmet stödjer JU:s vision om att öka internationell utbildning. JU-studenter som ska skriva uppsats får en ytterligare möjlighet till att vidga sin perspektiv genom att göra en fältstudie i ett utvecklingsland. Det är väldigt roligt att se att så många är intresserade av stipendierna varje år. Goda relationer och internationella kontakter i världen gör att lojalitet föds och ger då utrymme för att internationella samarbeten kan ske med god kvalitet, säger Marie Fullsta.

STUDENTER FRÅN JU HAR TILL EXEMPEL FÅTT MFS-STIPENDIUM FÖR ATT RESA TILL

JOHANNES, KENYA, VÅREN 2015

Studerar: Internationellt Arbete, Högskolan för lärande och kommunikation

Uppsatsen: Undersökte funktionshindrade barns rättigheter i relation till deras utbildning i en grundskola i Kiambu County i Kenya. Tittade bland annat på Kenyanska lagar och policys som talar om detta och hur verkligheten ser ut för dessa barn.

– Mötet med människor, kulturer och osvenska sammanhang hjälper en att tänka större och annorlunda. Det är verkligen berikande för hela livet att vistas i en främmande kontext en tid.

STUDENTER MED MFS-STIPENDIER BERÄTTAR

CAROLINE OCH LI, MEXIKO, HÖSTEN 2015

Studerar: Medie- och kommunikationsvetenskap, Högskolan för lärande och kommunikation

Uppsatsen: Tittar på hur kvinnor framställs i mexikanska reklamannonser i de största modemagasinen. Något som påverkar hur kvinnor mår psykiskt, hur de blir behandlade samt hur samhället ser på könsroller och maktförhållanden.

– Vi är glada att ha fått möjligheten att göra en fältstudie som skulle kunna bidra till utvecklingsfrågor i ett u-land. MFS-stipendiet är både en möjlighet att utveckla sitt intresse för globala utvecklingsfrågor och en möjlighet att utveckla sig själv och få erfarenheter för livet.

Campus Sydostasien ger deltagarna värdefulla insikter i kulturella skillnader och gör studenterna väl förberedda för arbete i en internationell miljö.

UNIKT INITIATIV FRÅN JU:

Campus Sydostasien lockar företag och studenter

Svenska företag i Sydostasien söker med ljus och lycka efter internationell kompetens. Campus Sydostasien är JU:s initiativ på plats. Under ett intensivt halvår erbjuds studenterna vid Tekniska Högskolan att studera i Thailand, Vietnam eller Singapore samtidigt som de gör praktik eller examensarbete hos ett svenskt företag.

TEXT: AMELIE BERGMAN, FOTO: ROY ANDERSSON

Sydostasien är en viktig tillväxtmarknad för svenska företag. I takt med att allt fler etablerar marknadsorganisationer och produktionsenheter växer också suget efter medarbetare.

– Sydostasien är en otroligt expansiv marknad med en positiv företagskultur. Alla de stora svenska företagen finns här i dag. Och de söker kvalificerade, internationaliserade medarbetare som kan affärskulturen i Sydostasien, säger Roy Andersson.

Roy Andersson är docent inom kvalitetsteknik på avdelningen Industriell organisation och produktion vid Tekniska Högskolan, och är också drivande till Campus Sydostasien. Att utveckla de

internationella relationerna med lärosäten och svenska företag i regionen ser han som strategiskt viktigt.

– Det är ett vinn-vinn-upplägg för alla parter. Studenterna får internationell erfarenhet som är mycket eftertraktad hos arbetsgivarna. Företagen får kontakt med nya kompetenser samtidigt som de får hjälp med utvecklingen. Vi har flera exempel på hur studenter via sin näringslivsförlagd kurs eller examensjobb har bidragit med värdefulla lösningar. För JU innebär Campus Sydostasien ökad genomslagskraft internationellt och ett större antal förstahandssökande till programmen.

MATCHAS MED FÖRETAG

I dagsläget är studierna vid Campus Sydostasien öppna för studenter vid programmet Industriell organisation och ekonomi, Logistik och ledning samt för studenter vid Byggnadsteknikprogrammet. Men redan hösten 2016 kommer möjligheten att erbjudas samtliga ingenjörstudenter vid Tekniska högskolan.

Studenternas deltagande i Campus Sydostasien bygger på att man under en termin får läsa två kurser vid något av partneruniversiteten, varvat med näringslivsförelagd kurs (NFK) och/eller examensarbete. I dag finns samarbete med Asian Institute of Technology och Rangsit University i Bangkok, Ho Chi Min International University i Vietnam och Nanyang University i Singapore – det sistnämnda rankat som ett av världens tio bästa universitet. Ett 30-tal svenska företag i olika storlekar deltar också, bland dem Electrolux, Ericsson, Sapa och Volvo. Svenska Handelskammaren Bangkok är

77 Sydostasien är en otroligt expansiv marknad med en positiv företagskultur. Alla de stora svenska företagen finns här i dag.

involverad i projektet, liksom Svenska Handelskammaren i Singapore. De studenter som antas till Campus Sydostasien får hjälp med allt – från visum till boende. Alla studenter matchas också ihop med företag utifrån behov och kompetens.

EXJOBB PÅ ERICSSON

Johanna Birkehag är en av de studenter som har positiva erfarenheter av Campus Sydostasien. I våras tog hon examen från programmet Industriell organisation och ekonomi, Logistik och ledning – i dag jobbar hon som materialplanerare på Scania. Den sista terminen tillbringade hon på Asian Institute of Technology i Bangkok.

– Jag läste kurserna ”Engineering economics” och ”Industrial plant design” parallellt med att jag gjorde mitt

examensarbete på Ericsson Ltd. Examensjobbet gjorde jag tillsammans med Sofie Sohlman som också var student på JU. Vissa dagar i veckan var vi på skolan och vissa dagar var vi på Ericsson och gjorde exjobbet. Kurserna avslutades med två tentor.

Johannas och Sofies uppgift på Ericsson var att undersöka ICT-marknaden (Information and Communication Technology) i Thailand, benchmarka mot den svenska ICT-marknaden och ta fram förbättringsförslag. Arbetet var mycket omfattande och inkluderade intervjuer med thailändska ICT-företrädare och mässbesök.

– Vi jobbade på ett av Ericssons kontor och arbetet mynnade sedan ut i delpresentationer där vi redovisade våra slutsatser.

Erfarenheterna från Campus Sydostasien har varit berikande på många sätt. – Att få arbeta i en internationell miljö har gett mig insikter i hur olika länders lagar och regler påverkar en viss produkt eller marknad. Sydostasien är en utmanande studie- och arbetsmiljö, inte minst på grund av språk- och kulturskillnaderna. Det har varit utvecklande att få uppleva och lära sig att hantera olika situationer. Sammantaget är det erfarenheter som jag tror uppskattas av arbetsgivare och är ett stort plus i mitt cv. Campus Sydostasien ökar chanserna till jobb efter studierna, resonerar Johanna.

MASTERÅR UTOMLANDS

Under 2015 har 23 studenter genomfört studier samt NFK eller examensjobb inom ramarna för Campus Sydostasien. Under de kommande åren beräknas antalet fördubblas. Samtidigt kommer utbytet att fördjupas med partneruniversiteten i Sydostasien vars studenter redan i dag erbjuds distanskurser i inköpslogistik vid JU, säger Roy Andersson.

– Från och med nästa år kommer våra masterstudenter även ha möjligheten att göra helt års sammanhängande studier med NFK och examensarbete utomlands via Campus Sydostasien. Ett erbjudande som vi tror är mycket attraktivt.

Campus Sydostasien har i dag utbyte med Asian Institute of Technology och Rangsit University i Bangkok, Ho Chi Min International University i Vietnam och Nanyang University i Singapore. Ett 30-tal svenska företag är engagerade i projektet, bland andra Volvo och Electrolux. Andrea Bet och hans team på Electrolux fabrik för produktion av tvättmaskiner i Rayong, Vietnam, har vid ett flertal tillfällen bjudit in studenter från Jönköpings University för examensarbeten och är mycket nöjd med utfallet.

HUSQVARNA GROUP TRIMMAR INGENJÖRS- STUDENTER I NY KURS

I en helt ny typ av kurs på Tekniska Högskolan möter ingenjörstudenterna på Industridesignprogrammet verkligheten. Under hösten har de arbetat med att utveckla och förbättra en trimmer åt Husqvarna Group.

TEXT: MARIE EINEMO | FOTO: JÖNKÖPING UNIVERSITY/CONNY LARSSON

Den nya kursen heter Produktutveckling och har gått på halvfart under hela höstterminen. De 40 studenterna i år 3 på programmet Produktutveckling & design har arbetat i team på fem personer med målet att ta fram förslag på nästa generations batteritrimmar.

– Den här kursen innebär verkligen primärutveckling med nästa generations produktutvecklare. Husqvarna Group samarbetar sedan tidigare med Tekniska Högskolan och vi är verkligen glada att de tog initiativ till att bedriva en kurs i gemensam regi, för att balansera teori och praktik,

berättar Johan Hallendorff, Director Primary & Concept Development, Husqvarna Group.

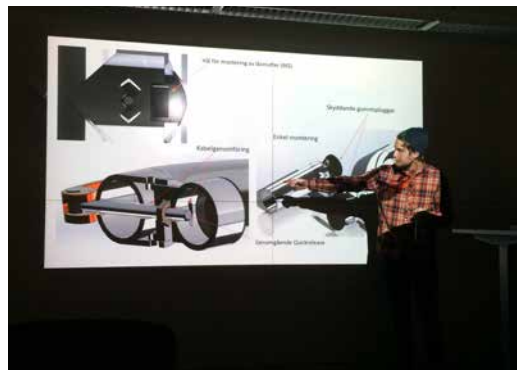
Kursen består av två uppgifter: att ge trimmern ett ansiktslyft och att utveckla en ny funktion, som till exempel ett nytt tillbehör eller en förbättring av en funktion som redan finns. För att få möjlighet att göra research kring bland annat design och funktionsutmaningar har studentgrupperna under hösten haft tillgång till varsin trimmer. Under fyra tillfällen har studenterna också fått redovisa utvecklingsarbetet för Husqvarna Groups styrgrupp.

SLIPNING AV INGENJÖRSMÄSSIGHETEN

Under kursen har studenterna, utöver att utveckla sina tekniska grundkunskaper, fått träna sig i entreprenörskap, ledarskap, kommunikation, hållbar utveckling samt affärsmässighet – områden som Conny Larsson, kursansvarig för kursen på Tekniska Högskolan, menar är viktiga att behärska som ingenjör.

– Vi hoppas att kursen på ett tydligt sätt vad ett ingenjörjobb kan innebära – att man kan vara innovativ produktutvecklare, idéskapare, projektledare eller konstruktör. Vår förhoppning är också att kursen ska göra stu-

” Vi hoppas att kursen på ett tydligt sätt visar vad ett ingenjörjobb kan innebära – att man kan vara innovativ produktutvecklare, idéskapare, projektledare eller konstruktör.

denterna mer anställningsbara. säger Conny.

Som exempel på träning i projektledarskap berättar Conny att studenterna fått rotera projektledaransvaret i grupperna. Alla har fått vara projektledare och sett utmaningar med t ex tidrapportering, möten och styrning.

Varje vecka har kursen haft ett särskilt tema då man fokuserat på områden som el- och batteriteknik förbränningsmotorteknik, plåtbearbetningsmetoder och kompositmaterial. Under temaveckorna har olika gästföreläsare hållit föreläsningar om det specifika området och studenterna har även åkt på

studiebesök till olika företag med kopplingar till ämnet.

– Jag är glad att läsa den här kursen verkligen få gå på djupet och lära mig förstå hur produktutveckling fungerar, samtidigt som jag får en bra syn på verkligheten i företag. Vi har gått igenom alla steg från designmodell till funktionsprototyp, berättar Kristian Harrysson, en av studenterna som läser kursen.

SKARPT PROJEKT

Under början av december är det dags för slutpresentationen då studentteamen presenterar sina färdiga modeller för

Husqvarna Group. En utställning av de nya trimmerförslagen finns då också i entrén på Tekniska Högskolan. Hinner studenterna allt som är planerat hoppas de på att kunna presentera en prototyp som är 3D-printad, monterad och redo att provköras.

– Denna typ av konkreta, skarpa projekt är en typ av samverkan som är väldigt lyckad. Det är jätteroligt att jobba med studenter och Husqvarna Group ser högskolan som en naturlig samarbetspartner. Vi vinner alla på om studenterna blir ännu vassare och kanske också väljer att stanna kvar i regionen, säger Johan Hallendorff.

Carolina Weidby och Jesper Larsson

MÖT ÅRETS ALUMNER FRÅN TEKNISKA HÖGSKOLAN

Under näringslivsmässan Karriärut delades traditionsenligt priset till Årets Alumn på Tekniska Högskolan ut. Årets pristagare blev Carolina Weidby och Jesper Larsson.

Namn: Carolina Weidby

Yrke: Anbudsingenjör på NCC.

Har studerat: Tekniskt basår och Byggnadsteknik, inriktning Husbyggnadsteknik.

Ålder: 35.

Bor: Jönköping.

Framtidsdröm: Utveckla branschen och jobba med informationsmodeller i 3D.

CAROLINA WEIDBY

VAD INNEBÄR DITT JOBB SOM ANBUDSINGENJÖR PÅ NCC?

I enkla drag så innebär det att jag räknar på vad det kommer att kosta att bygga en viss typ av byggnad. Jag har jobbat här 4,5 år och jag tycker det är jättekul. Jag är en nyfiken rackare och jag tycker det är kul att veta saker om byggnaderna innan de är byggda.

VAD ÄR DET BÄSTA MED ATT HA STUDERAT PÅ JÖNKÖPING UNIVERSITY?

Man lär sig otroligt mycket, från att kunna lite till att bara några veckor senare förstå och kunna använda kunskapen. Det är också en otrolig gemenskap på högskolan, alla har samma strävan efter någonting, det är häftigt.

HUR HAR UTBILDNINGEN HJÄLPT DIG I DITT ARBETE?

Under utbildningen lär man sig lite om väldigt mycket. Det var bra när man väl kom ut i arbetslivet och fick lära sig mer på djupet. Det går inte riktigt att lära sig något förrän man faktiskt jobbar med det i praktiken. Jag kommer ofta på mig själv med att jag kan mycket, att jag har en bred förståelse och många olika kompetenser.

HUR KÄNNS DET ATT FÅ PRISET SOM ÅRETS ALUMN PÅ TEKNISKA HÖGSKOLAN?

Det är fantastiskt roligt, att få något slags cred för det jag gör. Det är jätteroligt och hedrande och jag blir aldeles varm i hjärtat när jag tänker på det.

JESPER LARSSON

VAD INNEBÄR DITT JOBB SOM DIRECTOR GLOBAL MANAGER PÅ HUSQVARNA?

Jag har ansvar för produktionsledningen av handhållna produkter som motorsågar. Jag har en organisation i Huskvarna men även folk i Japan och Malaysia. Mitt jobb är väldigt spännande och har en stark internationell prägel.

HUR UPPLEVDE DU DIN UTBILDNING PÅ JÖNKÖPING UNIVERSITY?

Jag tyckte utbildningen var bra och väldigt relevant. Jag studerade även utomlands en termin i Skottland, något som gav mig mycket, både studiemässigt och personligt. Idag jobbar jag mycket internationellt och jag tror jag la grunden för detta redan under min utomlandstermin.

HUR HAR ARBETSMARKNADEN SETT UT FÖR DIG?

För mig har det varit enkelt och jag har haft jobb hela tiden sedan jag slutade studera. Utbildningen ger en entrebiljett men sedan handlar det mycket om vem man är som person och hur man marknadsför sig själv. Sommarjobb, exjobb och praktik är alla viktiga ingångsvägar till arbetslivet.

HUR KÄNNS DET ATT FÅ PRISET SOM ÅRETS ALUMN?

Det är väldigt hedrande och känns fint på alla sätt. Det kom som en blix från klar himmel och jag var helt oförberedd på detta. Det känns extra roligt eftersom jag kommer härifrån, har studerat här och nu jobbar på ett företag som är viktigt för bygden.

Namn: Jesper Larsson

Yrke: Director Global Manager på Husqvarna Group

Har studerat: Maskinteknik

Ålder: 45

Ort: Bankeryd

Framtidsdrömmar: Att arbeta mer med Sustainability och miljöarbete, skapa en bättre värld.

NYTT FRÅN STUDENTKÅREN

Text och foto: Emma Björkdahl, Jönköpings Studentkår

TILLSAMMANS MOT CANCER

Vi på Jönköpings Studentkår har under hösten arrangerat välgörenhetsevenetet JSU Color Run till förmån för Cancerfonden.

» Både studenter och icke-studenter var inbjudna till att delta på årets mest färgglada lopp runt Munksjön. Alla intäkter från evenemanget gick oavkortat till Cancerfonden som sedan valde att uppmärksamma JSU Color Run under den direktsända Cancergalan som Studentkåren deltog på. Till nästa år hoppas vi att evenemanget kan växa ännu mer och att vi kan göra en ännu större skillnad i kampen mot cancer.

Elin Höjrup, Rand Ishac, Alexander Morad och Emma Björkdahl.

JÖNKÖPINGS STUDENTKÅR UNDERSÖKER BOSTADSLÄGET FÖR STUDENTERNA I JÖNKÖPING

Några av de områden som vi lyfte i undersökningen var:

- › Hur studenterna hittar boende i Jönköping
- › Hur lång tid det tar att hitta boende i Jönköping
- › Hur hög studenternas månadshyra är och deras uppfattningar kring den

Med hjälp av undersökningen har vi nu mer kunskap kring hur och var vi ska arbeta för att bedriva ett så effektivt påverkansarbete som möjligt.

INTERNATIONAL WEEK – KULTUR FRÅN ALLA VÄRLDENS HÖRN

→ Varje termin arrangeras International Week av Jönköpings Studentkår och Jönköping University. Veckan bjuder på allt från kultur och upplevelser till nya smaker och möten från världens alla hörn ifrån de länder som finns representerade av studenter vid Jönköping University.

De studenter som funderar på utlandsstudier ges dessutom ett utmärkt tillfälle till att undersöka vilka partneruniversitet som de är intresserade av.

Mammaprenörer på frammarsch

Antalet kvinnor som startar företag efter att de fött barn ökar, både i Sverige och internationellt. Men en "mammaprenör" tar stora risker. Hon har ingen garanterad inkomst, och det kan vara svårt att alla ta föräldraledigt från firman.

Vilka sorters företag startar hon och hur är framtidsutsikterna? Erbjuder företagen hållbara karriärer för sina ägare och fler jobb för samhället, eller är det så att lågbetalda jobb ersätts med små levebrödsföretag?

Detta ska Helene Ahl, forskningsledare vid Encell, Nationellt centrum för livslångt lärande vid Högskolan för lärande och kommunikation, och Lucia Naldi och Magdalena Markowska vid CeFEO Centre for Family Enterprise and Ownership vid Jönköping International Business School, ta reda på i ett nytt forskningsprojekt med stöd från Vetenskapsrådet.

#WeAreJU

NR 100

I december hölls den hundra föreläsningen i Jönköping Universitys föreläsningsserie som är helt gratis och öppen för alla. Jonna Bornemark, docent i filosofi, pratade då om bildning i evidensbaserings tider.

I mer än tio år har högskolans forskare och externa gäster spridit kunskap om intressanta och spännande ämnen genom offentliga föreläsningar på campus. Föreläsningarna ges i samarbete med Folkuniversitetet och sedan 2013 har de även visats live på webben.

ÅSA WESTERMARK

UNDERVISAR PÅ UCLA

Tack vare ett stipendium från STINT har Åsa Westermark, utbildningsledare på Högskolan för lärande och kommunikation, fått möjlighet att under en termin undervisa på det amerikanska universitetet UCLA.

STINT:s stipendium "Teaching Sabbatical" syftar till att ge universitetslärare internationella erfarenheter med utgångspunkt i lärarrollen. Varje år delas stipendium ut till ett antal universitetslärare i Sverige, som under en termin får vistas och undervisa på ett internationellt universitet.

Just nu befinner sig Åsa Westermark på UCLA i Los Angeles, där hon undervisar ibland annat feministisk geografi.

– Jag trivs fantastiskt bra. Det har varit enormt lärorikt och jag har fått många nya uppslag för både forskning och undervisning att ta med mig hem. Det varit ett nöje att möta studenterna som är otroligt motiverade.

Åsa Westermark

Foto: Patrik Svedberg

KROPPSLÄNGD NY PUSSELBIT I FORSKNING OM ARV OCH MILJÖ

Åke Wahlin, professor gerontologi, och Paul Nystedt, professor nationalekonomi, har nyligen inlett ett projekt för att ta reda på vilken påverkan uppväxtmiljön har för en människa senare i livet. För att studera detta använder forskarna människans längd som mått.

– Vi kommer att använda skillnader i kroppslängd bland enäggstvillingar som inte växt upp tillsammans som ett mått på skillnader i uppväxtmiljön. Genom att göra detta kommer vi att kunna belysa den absoluta betydelsen av genetik och olika miljöfaktorer, säger Åke Wahlin.

Studien kommer att bidra med ny kunskap om uppväxtmiljöns betydelse för kognitiv kapacitet. Idag är kunskapen om detta begränsad. Förhoppningarna på projektet är stora och de första resultaten kommer att presenteras sommaren 2016.

» KARRIÄRUM

Över 60 företag, alla med anknytning till de tekniska utbildningarna fanns på plats på näringslivsmässan Karriärum – Hi Work 2015 på Tekniska Högskolan vid Jönköping University i november.

Mässan är arrangeras för att skapa en gemensam mötesplats för studenter och näringsliv. Bland företagen hittade vi stora företag som NCC och Scania men även mer lokala företag.

– Det här är vår viktigaste dag på året. Partnerföretagen som kommer till oss har möjlighet att träffa våra studenter och skapa värdefulla relationer inför framtiden, säger Monica Hjelmåker näringslivsansvarig på Tekniska Högskolan.

Tanken med mässan är att studenterna ska få en möjlighet att nätverka med företag och på så sätt knyta viktiga kontakter inför framtiden. Mässan är också ett perfekt tillfälle för företag att marknadsföra sig som arbetsgivare.

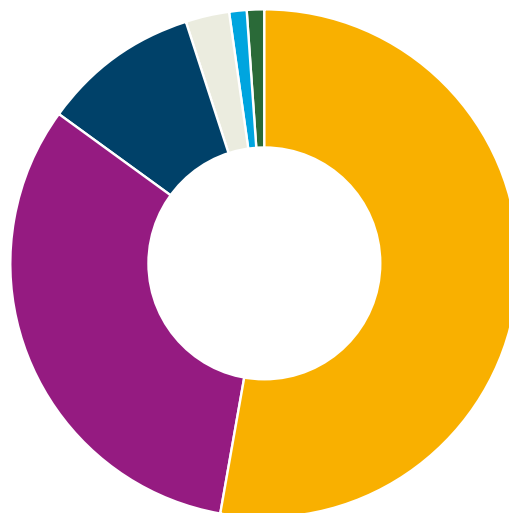
Varifrån kommer våra internationella studenter?

Under 2015 anlände 1 138 internationella studenter från 63 länder till Jönköping University. Av dessa är 667 utbytesstudenter och 471 internationella programstudenter.

De flesta av de internationella studenterna är européer. De två europeiska länder som har flest studenter på högskolan är Tyskland och Frankrike. Jönköping University lockar även studenter från andra världsdelar. Några av de länder med störst studentgrupper från övriga världsdelar är Pakistan, USA, Australien, Mexiko och Indien.

HÄRIFRÅN KOM DE INRESANDE STUDENTERNA 2015:

- Europa 53 %
- Asien 32 %
- Nordamerika 10 %
- Oceanien 3 %
- Afrika 1 %
- Sydamerika 1 %

MINDFULNESS – VÄGEN TILL HÅLLBART ÅLDRANDE

Ny forskning visar att mindfulness kan bidra till hållbara sociala relationer och till att skapa mening i livet genom att bland annat användas som egenvård i påfrestande situationer. Håkan Nilsson har tittat närmare på just detta i sin avhandling.

– Det är viktigt att som samhällsforskare kritiskt granska populära samhällsfenomen, för att människor ska veta vad det är de möter; hur begrepp kan förstås, olika sammanhang och nyttan av dess tillämpning. Min avhandling gör just detta i avseende mindfulness, säger Håkan Nilsson, adjunkt i socialpsykologi på Hälsohögskolan vid Jönköping University.

BEGREPPSLIG FÖRSTÅELSE

Håkan Nilsson har i sin forskning kommit fram till vikten av; begreppslig förståelse, att försöka harmonisera snarare än att kontrastera fenomen i omvärlden, att sträva efter att se till helhet snarare än del och att lyfta fram andliga/existentiella aspekter inom forskningen. Resultaten kan förhoppningsvis leda till en mer öppen och nyanserad syn på mindfulness som kulturellt och historiskt betingat fenomen.

Håkan Nilsson har bland annat tagit fram en överbyggande definition av begreppet mindfulness som är inspirerad av västerländsk fenomenologi och Buddhistisk etik. Vidare har han lyft fram en helhetssyn på mindfulness, där han bland annat, förutom den fysiska och psykiska sidan av mindfulness, även synliggör den sociala och existentiella dimensionen av begreppet. Det vill säga mindfulness som en social praktik som fostrar empati och

medlidande och på detta sätt kan bidra till hållbara sociala relationer. Men också som en meningsskapande aktivitet som kan användas som egenvård under påfrestande situationer i livet. Håkan Nilsson har även framhållit vikten av en ny syn på åldrande och i denna kontext en modell för ett hälsosamt åldrande, mindful sustainable aging.

»Lyfter fram mindfulness som bland annat en social praktik som fostrar empati och medlidande och på detta sätt kan bidra till hållbara sociala relationer.«

– Med detta hoppas jag bidra till nya tankar och idéer kring användningen av mindfulness samt att inspirera till att bygga

hållbara sociala relationer och samhällsstrukturer. Jag tror att resultaten kan ha betydelse för skola, vård/omsorg och socialt arbete, säger Håkan Nilsson.

> Håkan Nilsson disputerade med avhandlingen "Conceptualizing and Contextualizing Mindfulness: New and Critical Perspectives" vid Hälsohögskolan, Jönköping University den 4 december.

NAMN & NYTT

Vem på JU vill du veta mer om?
Tipsa info@ju.se

NY DOCENT

EXIT

Att avsluta sitt företag

Det finns mycket forskning som fokuserar på uppstart av företag, och hur man når framgång. Men hur fungerar det om man av någon anledning vill avsluta sitt företag?

Den 25 november höll Karin Hellerstedt sin docentföreläsning

"Firm exit – Financial and non-financial aspects" vid Jönköping International Business School.

Bland annat har Karin genom ett experiment visat hur omvärlden reagerar olika på om någon blir arbetslös, jämfört med om någon måste lägga ner sitt företag. Synen på en "misslyckad" entreprenör är betydligt tuffare. Och det påverkar förstås hur man som företagare hanterar en nedläggning.

– Det stöd som ges till ny-startade företag måste även involvera de här frågorna. Många företagare har dåliga kunskaper om vilka regler som finns och vad man ska tänka på. Redan vid uppstart behöver man fundera över till exempel hur länge man ska fortsätta om man går med förlust.

Men nedläggning är bara en form av "exit". Alla företag står någon gång inför ett ägarskifte.

Forskningen visar att ett företag som får en ny extern ägare presterar bättre finansiellt, men det finns en högre överlevnadsgrad och längre långsiktighet bland dem som låter ägandet stanna inom familjen.

Foto: Patrik Svedberg

GRATTIS

Årets HR-forskare 2015

Vad ska till i kommunikationen för att möten i en organisation ska vara effektiva? Och hur kan samspel inom och mellan grupper bidra till lärandet i en organisation?

Annika Engström är doktor i pedagogik, universitetslektor i arbetsorganisation vid Tekniska Högskolan vid Jönköping University och vinnare av utmärkelsen Årets HR-forskning 2015.

– Jag har studerat grupper i industrin och hittat lösningar som också gäller för andra verksamheter. Att jag arbetar i en mångdisciplinär miljö tror jag är en avgörande styrka. Det är härligt och utmanande att som beteendevetare arbeta tillsammans med bland annat ingenjörer. Vårt

systemperspektiv på människan, tekniken och organisationen är en anledning till att min forskning landat så väl i praktiken. Jag har hela tiden tvingats sätta mina forskningsresultat i ett verksamhetsperspektiv – då kommer man inte undan relevansen och nyttoaspekten.

Bakom priset står tidningen Personal & Ledarskap, Sveriges HR-förening samt IPF, Institutet för Personal- och Företagsutveckling vid Uppsala Universitet.

Foto: Patrik Svedberg

NY DOKTOR SMÄRTA OCH DEMENS

Det kan vara svårt att upptäcka tecken på smärta hos personer med demenssjukdom då dessa personer ofta har svårigheter att beskriva sin smärta i tal. Christina Karlsson disputerade 23 oktober med avhandlingen "Detection and Assessment of Pain in Dementia Care Practice - Registered nurses' and certified nursing assistants' experiences".

Vad handlar avhandlingen om?

– Jag har intervjuat sjuksköterskor och undersköterskor om hur de upptäcker och bedömer tecken på smärta hos personer med kognitiv svikt och demenssjukdom.

Vad blev resultatet?

– Resultatet visar att uppmärksam vårdpersonal, personalkontinuitet och samarbete mellan sjuksköterska och

undersköterska är viktiga delar för att upptäcka smärta. I avhandlingen framkommer även att en stressig arbetssituation kan vara ett hinder för att upptäcka tecken på smärta.

Vad kan avhandlingen bidra till?

– Avhandlingen kan bidra till att tecken på smärta upptäcks tidigt genom att använda en mer strukturerad och systematisk metod.

UTBILDNING OCH FORSKNING SOM FÖRENAR

2015 blev ett turbulent år på många sätt i världen med tragiska händelser och attacker som påverkar oss alla. Nu mer än någonsin ser vi vikten av att bygga broar genom internationell utbildning som skapar nya kunskaper och nya insikter. Utbildning och forskning förenar.

2015 HAR OCKSÅ VARIT ett år som visat styrka och kraft, i Sverige och i världen. Den oro som väckts har byggt en samhörighet mellan människor och ökat viljan att förändra för vår framtid. Vad kan vi göra? Hur kan vi bidra?

Här har akademien ett ansvar. Genom innovation, upplysning och våra nätverk är vi en väsentlig del i utvecklingen för framtiden, inte bara i vårt närområde utan globalt. För alla lärosäten är en internationell utblick ovärderlig och otänkbar att vara utan. Nyfikenhet och fakta motverkar rädsla för förändring.

I Jönköping bygger vi ett internationellt universitet. På campus har vi studenter och medarbetare som bidrar med sina bakgrunder och erfarenheter från över 80 länder. Men vi finns inte bara i Jönköping; våra studenter och medarbetare finns över hela världen och samarbetar med partners och intressenter för gemensamma intressen.

Samproduktion och innovation som

fungerar över gränser, det är bland annat det som Jönköping University är och står för. Det driver vi genom nyfikenhet och uppfinningsrika och företagsamma människor från hela världen.

I artikeln om vårt Sida-projekt inom forskarutbildning i Östafrika i detta nummer av Me&JU säger doktor Mohammed Seid från Addis Ababa University att vi har tagit oss an de kulturella skillnaderna och ser

»Nyfikenhet och fakta motverkar rädsla för förändring.«

dem som möjligheter istället för begränsningar. Sådana citat visar att vi är på rätt väg.

Nu närmar det sig nyårsafton och det börjar bli dags att knyta ihop säcken för 2015. Jag vill tacka alla Jönköping Universitys medarbetare, studenter, alumner och

Foto: Patrik Swedberg

samarbetspartners för de stora framsteg som gjorts under året.

Jag önskar er alla en God Jul och ett Gott Nytt År!

Anita Hansbo | Rektor

GILLAR JUST NU

→ **Inspirationen från min resa till Sydostasien.** I november besökte jag partneruniversitet i Thailand och Singapore och träffade representanter för Electrolux, Volvo och fler av de svenska företag i sydostasien där våra studenter gör praktik och knyter företagskontakter.

→ **Jönköping Universitys egen julkalender.** Hela december har vi fått följa våra forskare där de bjuder på sig själva och sin forskning i en lucka per dag ända fram till julafton. Finns att hitta på ju.se även efter dopparedagen.

→ **2016.** Nytt år innebär nya utmaningar och nya möjligheter. Först laddar vi lite ny energi med nära och kära under helgerna, sedan kör vi!

Aktuellt

Mer på gång på
Jönköping University
ju.se/kalendarium

Kultur på Campus

Jamen visst blir det ännu en termin med Kultur på Campus. Här får du färdiginslagen kultur på lunchen, varje onsdag hela våren på Högscolebiblioteket. Varje onsdag, mitt i Jönköping, mitt på dagen. Missa inte!

Totalt tio kvällsföreläsningar hålls på campus under hösten. Alla som vill är välkomna att besöka föreläsningarna som även streamas live på ju.se/offentliga.

**Mer info kommer på facebook:
Kultur på Campus**

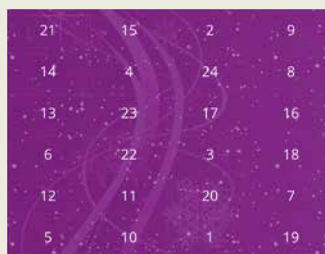
← **Jack Broadbent**, slidegitarrist och Youtube-kändis var ett av de välbesökta inslagen på Kultur på Campus under hösten.

NEXTSTEP 2016

23 februari är det dags igen för Nextstep, en årlig arbetsmarknadsgdag arrangerad av studenter på Jönköping International Business School. Lokala, nationella och multinationella företag möter Jönköping Universitys studenter. www.next-step.se

JULLOV

är ju härligt. Men i januari kör vi igång igen! Nytt år, ny termin, nya möjligheter på JU. Information om inspark och terminsstart finns på ju.se

1 fråga 1 forskare 1 minut

Du har väl inte missat Jönköping Universitys egen JULkalender? 24 möjligheter att lära dig något nytt. Öppna luckorna om och om igen på ju.se/julkalender

3 SNABBA FRÅGOR

till Paul Sörgel, student från Tyskland som tillsammans med två andra studenter representerar Jönköping International Business School i tävlingen Family Enterprise Case Competition i Vermont i januari. Det är tredje gången JIBS deltar och just nu ligger teamet i hårdträning för att nå samma resultat som förra årets lag – en vinst.

> Vad är det bästa med att delta i tävlingen?

– Att det ger mig en så bra chans vässa min förmåga arbeta i team och att man får lära sig så mycket om komplexiteten i familjeföretag. Det är riktigt tuffa case i tävlingen och stressande att analysera, men för att man ska bli bra på något måste man utmana sig själv!

> Hur tränar ni?

– Nu träffas vi varje onsdag och lördag utanför ordinarie föreläsningar. Att lösa case kräver mycket koncentration och kritiskt tänkande – det finns ju ingen färdig mall att följa utan vi lär oss genom att lösa olika träningsuppgifter.

> Vad har ni för vinstchanser?

– Allt är möjligt med vårt lag! Vi kommer vara väl förberedda och göra vårt bästa. Vinner vi så är det för att Massimo Bau är en fantastisk coach som har ägnat stor del av sin tid på att träna oss och dessutom upptäckt varje fel vi gjort på vägen!

Paul Sörgel

Me & JU

Me & JU is a magazine from Jönköping University. It is distributed in Sweden, but of course we have international friends within the country as well. Here is a short news summary in English for our international staff and partners.

UNIQUE COLLABORATION with four African universities

Jönköping International Business School has formed a collaboration with the College of Business and Economics at University of Rwanda, College of Business and Economics at Addis Ababa University, College of Business and Management Sciences at Makerere University and University of Dar es-Salaam Business School.

Within the fields of management and economics, the five institutions will work together in PhD education, research, research dissemination and private sector development. As many of the challenges and opportunities are similar for the African partners, there is a great potential to contribute to national and regional development. The project is funded by Sida.

STRENGTHENING NURSING RESEARCH IN CHINA

The School of Health and Welfare has had a teacher and student exchange programme with Tianjin Medical University for several years. Now the collaboration has been extended to involve research in nursing, a field where Sweden is ahead of China.

Three teachers at the Tianjin Medical University nursing programme have been admitted as PhD students at the School of Health and Welfare, and several joint research projects are being planned.

Campus Southeast Asia attracts companies and students

➔ Swedish companies in Southeast Asia are looking high and low for international expertise. Campus Southeast Asia is JU's initiative on site. Students at the School of Engineering are offered to spend an intensive six months in Thailand, Vietnam or Singapore where they take courses while doing internships or thesis work with a Swedish company.

TOP MARKS FOR COLLABORATION TO JÖNKÖPING UNIVERSITY

Jönköping University is really good at using cooperation with external partners as a tool for development. This became evident when Vinnova, Sweden's innovation agency, evaluated how well Swedish universities collaborate with society.

Success for JU Solar Team

Over the past year, dedicated JU students have taken a separate course in order to design, develop and build a solar car and participate in the World Solar Challenge, trying to cross Australia using only solar energy. And they succeeded!

It took 50 hours and 36 minutes for the JU Solar Team to do what no other Swedish solar powered car has done before - drive 3000 km across Australia solely on solar energy.

During the competition the car held an average speed of almost 65 km / h. On the last day of the race the average speed was a little over 80 km / h, and the team finished the race in Adelaide in fifteenth place.

Advent calendar about research

Santa and snowflakes? It's all very well, but at JU we count down to the holidays by celebrating our research. Every day until 24 December we open a new window, and let one of our researchers answer a question. Take a look at

ju.se/julkalender

ATT VERKA UTANFÖR HÖGSKOLAN FÖR ATT ANDRA SKA BEGRIPA VITSEN

Högskolans medarbetare måste till ännu större del bedriva sitt arbete på plats i de verksamheter som sedan ska tillämpa de nya kunskaperna. När man gör så kan både kvaliteten på den kunskap som högskolan skapar och den dagliga verksamheten i ett företag eller offentlig verksamhet höjas.

En högskola är ett ställe där man är starkt koncentrerad på att skapa och sprida kunskap. Den kunskap man skapar klarar i grunden ut vilka orsaker som finns till de fenomen som vi är omgivna av. Handlar kunskapsproduktionen om gerontologi så hittar högskolans medarbetare förklaringar till varför demenstillstånd varierar bland människor. Gäller det kunskaper om företagsetablering kan förklaringar varför dessa lyckas respektive misslyckas vara i fokus.

I stora drag använder man tre breda metodarsenaler för att hitta förklaringar. Det kan handla om att försöka förutsäga vad som kommer att hända innan det har hänt. Det kan vara att förändra något som redan är, så att det blir på ett annat sätt. Det kan också gälla att följa med när något händer och samtidigt som det händer, eller efteråt, förstå vad det var som hände.

Att jobba på en högskola innebär att man förbundit sig att sprida vetenskaplig kunskap. Det finns en mängd rutiner för hur spridningen går från forskare och lärare till studenter. Studenter är på högskolan för att lära sig såväl om vilka förklaringar vetenskapen har kommit fram till, som hur de själva ska kunna använda vetenskaplig systematik för att komma fram till hållbara förklaringar.

Det systematiska och förklaringsinriktade arbete som frodas inom högskolan är till nytta för verksamheter utanför högskolan. För att tidigare studenter ska kunna använda sin förmåga att analysera och att basera bra insatser på förklaringar behöver många arbetsplatser vänja sig vid att förhållanden analyseras och att förklaringar läggs till grund för nya aktioner.

En del arbetsplatser, som inom sjukvården, har byggt in förklaringsinriktade arbetssätt i rutinerna. Andra har inte gjort så utan lutar på sina arbets-traditioner. För att fler arbetsplatser ska se nyttan av att använda analyserade förklaringar som grund för sina insatser behöver inte bara tidigare studenter från högskolan komma in på arbetsplatserna. Högskolans personal behöver förlägga en del av sitt arbete mitt i andra verksamheter och där tillämpa sitt vetenskapande förhållningssätt.

Genom att verka utanför högskolan kan andra begripa vitsen med ett förklaringsinriktat sätt att arbeta så att de oftare tar del av högskolans produktion och i dialog med högskolans personal ger sig i kast med frågor som väcks i vardagspraktiken.

Jönköping University är framtid-inriktat och i framtiden behöver fler från högskolan verka i samspel med många andra organisationer. Inom

Högskolan för lärande och kommunikation har man prövat och fortsätter att pröva flera varianter på hur sådant samspel ska gestaltas. Att sköta en del av högskolejobbet ihop med dem som är storanvändare av den vetenskapliga kunskapen ökar legitimiteten.

För en bra framtid – var inställd på att dina yrkesinsatser sker på många andra arbetsställen än högskolan.

Mats Ekholm.
Professor emeritus vid Karlstads universitet.

ADRESS

B

PORTO
BETALT
SVERIGE

SEASON'S GREETINGS

JÖNKÖPING UNIVERSITY